

Ljudska

PRAVICA

LETO XXI. Štev. 237
 GLAVNI IN ODGOVORNI
 UREDNIK
 IVAN SINKOVEC
 UREJA UREDNIŠKI ODBOR
 List izhaja vsak dan razen
 petka. Cena 10 dinarjev

„LJUDSKA PRAVICA
 USTANOVljena 9. OKTOBRA
 1934 V MED NARODNOOSVO-
 BODILNO BORBO JE IZHA-
 JALA KOT 14-DNEVNIK IN
 TEDNIK OD OSVOBODITVE
 DO 1. JUL 1953 KOT DNEV-
 NIK NATO PA KOT TEDNIK
 V OD 1. JUNJA 1953 IZHAJA
 V REDAKCIJSKI POVEZANO-
 STI Z »BORBO«

INTERVJU PODPRESEDNIKA ZVEZNEGA IZVRŠNEGA SVETA SVETozARA VUKMANOVIČA »BORBI«

Trg moramo obvladati, ne pa da je naš gospodar — to je pot k stabilizaciji

Spremembe v družbenem planu in sistemu, ki jih pripravljamo, da bi zagotovili uveljavljanje gospodarske politike, predvsem stabilizacijo trga, pospeševanje proizvodnje blaga za široko potrošnjo ter kmetijstva in postopno zvišanje življenjskega standarda

Beograd, 8. oktobra. Podpredsednik Zveznega izvršnega sveta Svetozar Vukmanović-Tempo je včeraj sprejel urednika gospodarske rubrike »Borbe« in precej časa govoril z njim o ukrepih, ki jih pripravljajo na pristojnem mestu za uresničenje sklepov o naši gospodarski politiki v naslednjem obdobju. Tov. Vukmanović je pri tem odgovoril na nekaj perečih vprašanj, ki zanimajo našo javnost, predvsem gospodarske organizacije in samoupravne organe.

Vprašanja in odgovori se glase:

Vprašanje: Pa kateri instrumenti bi lahko učinkovito preprečili presežanje investicij, da bi jih omejili na pravo mero, ki ustreza naši gospodarski politiki?

Odgovor: Ne bi govoril o težavah in neskladnostih, ki jih prinaša v naše že tako napete bilance presežanje obsega investicij po podjetjih, komunah, republikah itd. To so namreč znane stvari. Da pa bi se lahko uspešno borili proti presežanju, da bi našli ustrezne instrumente, da bi to v prihodnje preprečili, se moramo ozreti na vzroke, ki povzročajo presežanje, in se vprašati, kako pridemo do sredstev. Vzroki so različni. Mislim pa, da so najvažnejši ti:

Predvsem se je pri nas udomastila praksa, da vsaka republika okraj, podjetje pa tudi federacija sklepa pogodbe in opravila posle, čeprav ni zbralo sredstev, marveč so sredstva šele v planu in jih bo zbralo do konca leta. Ta sredstva začno takoj trošiti tako, da se nenadoma, in sicer v začetku leta, pojavljajo na trgu. Tako nastane velikansko povpraševanje, in sicer umetno povpraševanje. Normalno bi bilo, da bi se ta sredstva pojavila na trgu med letom, v skladu s tem, kakor se nabirajo sredstva in kakršne so potrebe. Tako imenovano umetno povpraševanje pa izkoriščajo posamezna podjetja, posamezne komune, da navijajo in dvigajo cene svojih izdelkov in pridelkov. Ni naključje, da se prav v prvem četrtletju dvignejo cene gradbenih potrebščin, opreme itd. Tedaj nastane pravi naval na trg. Z dvigavanjem cen zbirajo podjetja nova sredstva, ki niso bila predvidena v planu. Okrajji, ki so prišli tako do nepredvidenega dobička, se znova pojavijo z njim na trgu, cene spet poskočijo in tako imamo spiralno gibanje cen navzgor. Jasno je, da po tej poti ne moremo naprej.

Za prihodnje leto je treba po mojem mnenju z družbenim planom predvideti, da je moč trošiti sklade šele, ko se ugotovi, kolikšni so. To pa je možno na podlagi zaključnega računa podjetja. Treba je torej spremeniti sistem kreditiranja, to se pravi, da nihče nima pravice dobiti kredit na podlagi bodočih skladov, ki jih je treba zbrati.

Amortizacijska sredstva, ki se naberejo v treh mesecih, se lahko trošijo šele na koncu tretjega meseca. Isto velja za sklade za prosto razpolaganje z romom šestih mesecev. Te odloke smo izdali v drugem polletju in šele zdaj začnejo vplivati na trg.

hodka in s tem krepilo tudi gmotno podlago okraja oziroma komune.

Na drugi strani neizterjevanje davkov pravzaprav pritiska na standard delavcev in uslužbencev, ker tako ne spodbujamo kmetov, da bi vozili na trg svoje pridelke in povečali proizvodnjo. Takšna praksa povzroči konec koncev enak odnos do družbe. Vtem ko delavci in uslužbenci izpolnjujejo svojo obveznost do skupnosti (z davkom, ki ga plačujejo podjetja) položaj na vasi prav zaradi takšnega stališča glede plačevanja davkov ni enak in breme kritja potreb naše družbene skupnosti pade predvsem na delavce in uslužbence.

Da bi napravili konec takšne situacije, so potrebne v sistemu razdelitve dohodkov obsežne spremembe, to se pravi, da proračunskih potreb ne bomo več krili iz dobička podjetij, marveč iz davka na osebni dohodek. To pomeni, iz osebnega dohodka kmetov, meščanov, delavcev in uslužbencev itd., tako da bo vsak prispeval svoj delež za potrebe skupnosti. Če bi zdaj k zaslužku delavcev in uslužbencev prišli še ta davek na osebni dohodek, tedaj bi to prizadelo njihov standard. S tem skoraj ne bi dosegli pravega cilja, marveč nasprotno. Zato je predvideno, da bo ta davek na plačo predhodno izločen iz redne akumulacije, vendar pa se bo računal kot davek na plačo.

Ta davek, kot rečeno, ne bo pomenil obremenitve sedanjih plač delavcev in uslužbencev, marveč se bo izločal za kritje proračunskih izdatkov iz dobička v sorazmerju s plačnim skladom, glede kmetov pa se bo pobiral davek v sorazmerju z njihovimi doseženimi dohodki na podlagi katastrskega dohodka.

Pri sestavljanju zveznega družbenega plana, pri sestavi proročaja je treba to predvideti. Tudi pri podrobnem snovanju sistema je predvideno, da bo iz zvezne akumulacije izločen del za proračun, to se pravi, za davek na osebni dohodek. Tako bi bili proračunski dohodki v vsakem okraju določeni po številu delavcev, uslužbencev in kmetov. Če je okraj ali mesto bolj razvito, da ima več delavcev in uslužbencev, tedaj bo imelo tudi večje dohodke. Tako bomo dobili kriterij za pravilno presojo proračunskih izdatkov.

Doslej je bila namreč uveljavljena težnja po razširitvi proračunske potrošnje na račun dobička podjetij. Posledica tega je bilo veliko naraščanje proračunske potrošnje, kar ne ustreza naši gospodarski zmogljivosti. In ne samo to, marveč imamo tudi delno uravnolovko, med nerazvitimi in bolj razvitimi okrajji in mesti enake proračune ne glede na to, ali so enake tudi njihove potrebe, le-te pa so zelo različne.

Z namenanimi spremembami bodo proračunska sredstva ločena od dobička podjetij in povezana z davkom na osebni dohodek. Tako se bodo proračunski izdatki formalno po možnosti davkoplačevalcev v istem mestu ali okraju, na drugi strani pa bo prenehal sedanjí pritisak na podjetja.

Z zveznim družbenim planom bomo odvajali sredstva, in sicer po odstotku, ki ga bo določil zvezni plan, v sklad za prosto razpolaganje podjetij ter sklad za finansiranje gospodarskih investicij okrajev. Ta sredstva bodo na razpolago podjetjem v obliki kredita. Po tej poti bomo ločili sredstva za rekonstrukcijo od sredstev, namenjenih za gospodarske investicije.

NA KONCU TRETJEGA TEDNA ZASEDANJA GENERALNE SKUPŠČINE ORGANIZACIJE ZDRUŽENIH NARODOV

V miroljubnem in ustvarjalnem vzdušju

Doslej je govorilo 45 delegatov — Napori odborov pri pripravah za sprejem novih članov — Minuli teden živahniješe delo »za kulisami« — Prihodnji teden reševanje najvažnejših vprašanj

New York, 8. okt. (Tanjug). — Deseto zasedanje Generalne skupščine se bo v ponedeljek nadaljevalo že četrty teden. Ta teden bo najznačilnejši po debatah o dveh trenutno najvažnejših vprašanjih. Prvo je vprašanje gospodarskega položaja v nerazvitih deželah, drugo pa vprašanje mirnodobne uporabe atomske energije. Hkrati se bo razvila tudi debata o položaju na področjih pod skrbništvom Združenih narodov in o konvenciji o človeških pravicah. Ta debata bo trajala najbrž ves teden in morda še ne bo končana.

V minulih treh tednih je zasedanje zaključilo generalno debato, ki je potekala v miroljubnem in ustvarjalnem vzdušju. Govorilo je 45 delegatov in iz njihovih govorov je bilo moč povzeti, da so razorožitev, sprejem novih članov v ZN in gospodarski razvoj nezadostno razvitih dežel glavna vprašanja na dnevnem redu. Za minulí teden je bil najznačilnejši začetek dela vseh sedmih odborov Generalne skupščine. Hkrati so se nadaljevali napori, da bi pripravili akcijo za sprejem novih članov. Mnogo preglediv pa je povzročilo tudi vprašanje, kako bi spravili francosko delegacijo spet na zasedanje.

V delu odborov je bilo vsekar najvažnejše to, da so glavni politični vprašanja — razorožitev in sprejem novih članov v OZN, odgovorili do konca zasedanja. Diplomatski krogi razlagajo to kot očitni namen, da bi ti dve vprašanji obravnavali šele po sestanku zunanjih ministrov štirih velesil v Ženevi. Potem bo položaj jasnejši in zato bo več možnosti, da bi sprejeli ustrezne sklepe.

Sodeč po vsem je bil minulí teden živahniješi po dejavnosti »za kulisami«, kakor na samem odru. Delegacije so nadaljevale neuradne razgovore, da bi našle izhod v vprašanju sprejema novih članov. Nekateri izmed njih, kakor n. pr. jugoslovanska, pa so imele več kosil in večerij z drugimi delegacijami. Vse kaže, da so sadovi takšne dejavnosti odvisni od končnega stališča, na katero se bodo postavile na vprašanje sprejema novih članov ZDA. Stališče vseh ostalih dežel je bolj ali manj znano in velja za pozitivno.

Ženevski razgovori veleposlanikov teko dalje

Ženeva, 8. okt. (AFP). Današnji sestanek veleposlanika ZDA Johnsona in veleposlanika LR Kitajske Vang Ping Nana je trajal uro in dvajset minut.

Po sestanku je bilo objavljeno skupno poročilo, v katerem je rečeno samo, da se bosta veleposlanika sestala ponovno v petek 14. oktobra. Ničesar pa ni rečenega o vprašanjih, ki jih zdaj obravnava.

Italija in Francija se pogajata s Pekingom

Ženeva, 8. okt. (AFP). — Italijanski generalni konzul v Švici Ferrero je danes uradno objavil, da se Kitajska in Italija že od 13. avgusta letos po svojih predstavniki razgovarjata v Ženevi.

Rekel je tudi, da pekinška vlada sprejema italijanski predlog in da predlaga sestanek gospodarskih strokovnjakov, ki bi obravnavali možnost za vzpostavitve gospodarskih odnosov med Italijo in Kitajsko.

Zdaj se še pogajajo o pripravah in kraju prvega sestanka.

V diplomatskih krogih tudi izjavljajo, da se v Ženevi pogajajo predstavniki francoske in kitajske vlade.

ZIVAHNA DEJAVNOST V KULOARJIH BOURBONSKE PALACE

Faurova vlada računa na podporo socialistov

Pinay je prepričan, da je uporaba sile v sedanjem trenutku najslabša izbira

(Od našega stalnega dopisnika)

Pariz, 8. okt. — Medtem ko o Maroku debatirajo v napol prazni skupščinski dvorani, pa se razvija v kuloarjih Bourbonske palače živahna dejavnost. Vrste se sestanki parlamentarnih skupin, ki določajo svoja stališča in s tem kroje tudi usodo Faurove vlade.

Desnica odločena, da pritisne Faura ob zid, je močno pritisnila na ministra za Severno Afriko Julyja in na obrambnega ministra Billotta. Od njiju je zahtevala, naj odstopita. Prvi, ki je pred dnevi že vzdržal podobno ofenzivo, ni hotel izpolniti ukaza svoje stranke. Tudi drugi, ki je komaj da zasedel Kōnigov položaj, je prav tako pokazal malo smisla za strankarsko disciplino. Oba ministra hočeta do konca pokazati Fauru, da bi uveljavil sklepe iz Aix Les Bains. Njun sklep je zelo olajšan spricho Pinayeve podpore, ki za zdaj uspešno odbija napade desnice.

Ne glede na to, kakšno je njegovo intimno gledišče o načinu, kako bi bilo treba dokončno rešiti maroško vprašanje, je Pinay na zunan trdno prepričan, da je uporaba sile v sedanjem trenutku najslabša izbira. Pinay je razumel, česar mnogim generalom še vedno ni jasno, da od sklepa Skupščine ni odvisna samo usoda

Faurove vlade, temveč tudi usoda vojne ali miru v Severni Afriki. Njegov odločni in prepričljivi poziv je pomenljivo vplival na razjarno desnico, ki ji je ostalo še nekaj časa za razmišljanje o katastrofi, katero bi utegnla povzročiti.

Pinay

Kako bi lahko odstranili sedanjí pritisak komune na krajevno tovarne in njihove sklade, kar zavira razvoj industrije?

Odgovor: Pritisak komun, pa tudi republik na podjetja in odzemanje znatnega dela dobička, v nekaterih primerih pa celo malone vsega dobička spravlja podjetje v težaven položaj, ker ne morejo uveljaviti politike rekonstrukcije, razširitve, modernizacije in podobno. S tem hkrati zujemo gmotno podlago za razvijanje pobude delavskega samoupravljanja. V prihodnje bomo proračunska sredstva določali na nov način. Po mojem mnenju je treba glavno težišče postaviti na ločitev proračunskih potreb od dobička podjetij, to se pravi, da proračunskih potreb okrajev, mest itd. ne bomo krili iz dobička podjetij kakor zdaj.

Zvezni plan že predvideva, da se krijejo proračuni z davkom na osebni dohodek kmetovalcev, obrtnikov, svobodnih poklicev itd. Okrajni organi pa ne skrbijo dovolj za pobiranje tega davka. Izterjevanje davkov je nekoliko nepopularno. Dejstvo je, da so davkoplačevalci v letošnjem rodovitnem letu plačali manj davkov kakor v lanskem sušnem. To pomeni, da se okrajji rajši usmerjajo na lažje zbiranje sredstev za kritje svojih proračunskih potreb, na dobiček podjetij. Tako naravnost izpodkopavajo perspektivo razvoja okrajev, ker se podjetje ne more rekonstruirati, da bi napredovalo, da bi dajalo večje do-

Vremensko napoved
 za nedeljo, 9. oktobra
 Se pretežno oblačno, pozneje v zahodni Sloveniji delno razjasnitve. Temperatura ponoči med 7-10, najvišja dnevna temperatura med 12 do 15, na Primorskem do 10 stopinj. Zjutraj po kotlinah megla.

ELEKTROGOSPODARSKA SKUPNOST SLOVENIJE
 Dnevno poročilo o stanju dotoka na rekah in indeks proizvodnje za 7. oktobra 1955:
 Srednji dnevni dotok v m³/sek: Drava, Dravograd 105, 1954 965, Sava, Moste 8,9, 1954 14,1. Sava, Medvode 25,2, 1954 53. Soča, Doblar 34, 1954 36,9. Indeks proizvodnje v primerjavi z letom 1954 93.

Okrajji naj bodo nosilci službe za pospeševanje kmetijstva

Vprašanje: Zvezni načrt za pospeševanje kmetijstva je že pripravljen. Letos s.o. ga začeli uresničevati (kakovostno seme, večje količine umetnih gnojil in podobno). Kateri so nadaljnji

ziv je pomenljivo vplival na razjarno desnico, ki ji je ostalo še nekaj časa za razmišljanje o katastrofi, katero bi utegnla povzročiti.

B. Pešič

BELEŽKA

Več odgovornosti do žgočih vprašanj!

Večina referatov in razprav na III. gostinško-turističnem zboru Slovenije...

Tega pa ni moč reči o referatu člana predsedstva Republiškega zbora sindikata...

Umestno je bilo, da je zbor, ki so se ga udeležili predstavniki sindikalnih organizacij...

Toda referat, ki ga je na III. zboru prebral tov. Lojze Donča, problema ni obravnaval na tak način...

Torej - pravi poročilo - da bodo o gostinskih problemih, o nepravilnih pojavih v gostinstvu pisali gostinski delavci sami...

OB ODKRITJU SPOMENIKA 39 SKOJCEVCEM IZ NEKDANJEGA UCITELJSKEGA DOMA V njih je bila velika vera v lepšo prihodnost

Resnici na ljubo je treba ugotoviti, da so bile nekatere javne kritike negativnih pojavov v gostinstvu in turizmu zaletave...

Strinjamo se, dalje, s tistim delom referata, ki hoče povedati, da imajo tudi gostinski delavci svoje težave...

Ne morem pa se strinjati z nekaterimi ugotovitvami v referatu tov. Donče, ki so izvenle v tem smislu...

Večina kritike je namreč v osnovi pravilno osvetljevala žgoče nepravilnosti, ki so bolele naše delovne ljudi in patriote...

Nekateri diskutanti so v razpravi na zboru izrazili sodbo, da je bil referat tov. Donče preoster in da je vseboval preveč pavšalno kritično tiska...

Mnoho boljše kot ta referat, pa je na III. zboru gostinstva in turizma obravnavala problematiko dokaj plodna razprava.

MIRO ZAKRAJSEK

KJE BOM KUPIL ZVEZEK, KJE KNJIGO?

S posvetovanja republiškega odbora sindikata grafičarjev

Republiški odbor sindikata grafičarjev je v četrtek sklical sestanek zastopnikov Sveta za prosveto in kulturo LRS...

Prvi vtis na tem sestanku je bil tak, da bi letos v taki ostri obliki vprašanje učbenikov in zvezkov lahko odpadlo, če bi se vsi navzoči tako lepo zbrali že meseca marca...

Res je, da se potreba vsako leto večajo zaradi večjega števila učencev in rastočega kulturnega standarda...

Sloveniji obiskuje šole 242.000 dijakov, in če vzamemo, da povprečno porabi na leto šolar 20 zvezkov, ki vsak obsega po 40 strani...

Glede učnih knjig je problem še huji. Tu so v ospredju tiskarske s svojimi zastarelimi stroji, napravami in majhnimi, dragimi kapacitetami...

Kakor vsako leto so tudi 1943 v Učiteljskem domu slovesno praznovali 1. maj. Praznovali so ga z veliko akcijo na predvečer samega praznika.

Zato so naši učbeniki podvrženi neobnavljanju in dopolnjevanju, kar se z gospodarske strani sicer zdi potratna...

Vprašanje zase pa je vsako leto ponatiskanje učnih knjig, s čimer so najbolj finančno obremenjeni starši. Moramo omeniti tudi pojav, da gredo mnogi učitelji zaradi 'komodnosti' na lizijo najmanjšega odpora...

Zadovoljiv uspeh Posavskega tedna

Interesenti so pokazali največ zanimanja za izdelke lesne predelovalne industrije ter za kmetijske pridelke, zlasti za zimsko jabolka

Brežice, 9. oktobra Ko bodo danes v Brežicah zaključili letošnji Posavski teden, bodo lahko napravili kaj lepo in izdatno bilanco...

likerjev iz Brestrnice. Sicer velja tudi kmetijskim pridelkom precej zanimanja, zlasti zimskim jabolkom in žlahtnemu grozdu...

IZPRED SODIŠČA V LJUBLJANI OTROKA JE ŽRTVOVALA DA BI DOBILA MOŽA

Redki so primeri v sodni kroniki, kakor ga je obravnavalo te dni Okrožno sodišče v Ljubljani. Čeprav so oboženci priznavali dejanje in krivdo v zvezi s tem dejanjem...

Minulo nedeljo se je mladina nove občine Ormož zbrala na prvi mladinski konferenci. Do septembra mladina ni imela svoje organizacije...

Ormoška mladina je imela prvo konferenco

Minulo nedeljo se je mladina nove občine Ormož zbrala na prvi mladinski konferenci. Do septembra mladina ni imela svoje organizacije...

skoro mimo njih in jih ni opazilo. Stražar je spet zavrzl »Pozimi pa rožice ne cveto« in že je bil vsak pri svojem delu...

Zadovoljen smeh in pripovedovanje dogodivščin je prenehalo šele pozno v noč. Zjutraj sta krenila Peter in Andrej po Šiški gledat, kako je uspeša akcija na drugih terenih...

Prvi maj je za vso Ljubljano pomenil ogromno ljudsko manifestacijo, ki sta jo v glavnem izvajala VOS in NZ. Mnogične organizacije so teknovala med seboj, kdo bo lepše okrasil svojo ulico...

S seje občinskega ljudskega odbora v Kranju

Kranj, 8. oktobra. Danes popoldne je bila v Kranju seja občinskega ljudskega odbora Kranj...

Analiza o udeležbi na zborih volivcev kaže, da se je na področju občine udeležilo zborov 7% vseh volivcev. Največja udeležba je bila na podeželskih zborih volivcev...

Samo do 15. oktobra bo odprta stalna razstava v Muzeju NOB v Mariboru

Ko so letos uredili v Mariboru muzej narodnoosvobodilne borbe, so odprli stalno razstavo. S to razstavo v značajno urejenem muzeju so omogočili ljudem, da si lahko ogledajo vse predmete...

Narve obiskovalcev prihaja na razstavo zadnje dni, ko so začele razstavo obiskovati šole. Nekateri šole pa odlašajo obisk na poznejši čas, zato je nevarnost, da se ne bodo mogli vrstiti vsi razredi...

koliko skromnejša sta bila konjski in živinorejski sejem. Na oboja so živinorejci prignali le manjše število glav, ter tudi kupčija ni bila kdo ve kako živahna...

V petek je slovenski oktet iz Ljubljane s svojim vokalnim nastopom v dvorani Prosvetnega doma zaključil bogat kulturno-prosvetni spored...

Stvar bi bila šla v pozabo, saj je bil otrok že nad eno leto v grobu. Če delanja na bi bila izda pisma, ki jih je pisala Kastelčeva Zivkoviču v Maribor...

Sodišče se je v tridnevni obravnavi trudilo razvozlati krivdo obožencev v tem dejanju in izreči pravično kazen. Toda glede na to, da so izvedenci izključili, da bi bil dajali Semčeva in Kastelčeva otroku morfi...

Kruno Zivkovič in Vilka Semčič sta dobila vsak po 9 let strogega zapora. Kastelčeva pa 6 let.

Spet nepredvidnost

Težko je z vozniki, ki ne upoštevajo cestnoprometnih predpisov in vozijo, ko da bi bili sami na cesti. Nekateri dobri in disciplinirani vozniki se jezijo, če kdo kaj napiše o tem ali onem...

RAZGLAS

Komisija za razpis direktorskih mest občinskega ljudskega odbora Hrpelje

razpisuje

na podlagi 89. in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrti (Uradni list FLRJ št. 51-424/53) in 10. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Uradni list FLRJ št. 34-371/55) mesto

UPRAVNIKA

Remontnega podjetja Hrpelje

Pogoji: Gradbeni tehnik z najmanj petletno prakso ali pa višji gradbeni delovodja z najmanj 15-letno prakso v gradbeništvu. — Plača po tarifnem pravilniku.

Prijave je vložiti na Občinski ljudski odbor Hrpelje, Komisija za razpis direktorskih mest do 25. oktobra 1955.

RAZGLAS

Komisija za razpis direktorskih mest občinskega ljudskega odbora HRPELJE razpisuje na podlagi 89. in 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov (Uradni list št. 51-424/53) in 10. člena Zakona o pristojnosti občinskih in okrajnih ljudskih odborov (Ur. list FLRJ št. 34-371/55) mesto

UPRAVNIKA

GOSTINSKEGA PODJETJA »JADRAN« KOZINA

Pogoji: kvalificirani gostinski delavec z najmanj petletno prakso kot vodilni uslužbenec v gostinstvu.

Plača po tarifnem pravilniku. — Prijave je vložiti na Občinski ljudski odbor Hrpelje Komisija za razpis direktorskih mest do 25. oktobra 1955. 3461

Razpis

»BREST« TOVARNA POHIŠTVA IN LESNE GALANTERIJE — CERKNICA

razpisuje po sklepu upravnega odbora mesto

splošnega zdravnika

za organizacijo ambulante in upravljanje zdravstvene službe v podjetju

Pogoji: daljša praksa kot splošni zdravnik. — Plača po dogovoru. — Komfortno stanovanje za poročenega ali samca zagotovljeno v novi zgradbi.

Ponudbe s krajšim življenjepisom in podatki o dosednji zaposlitvi je poslati do 15. novembra 1955 na naslov:

»BREST« TOVARNA POHIŠTVA IN LESNE GALANTERIJE — CERKNICA 3468

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE V LJUBLJANI

● IZDAJA ŽE 10. LETO

znanstvena dela ● knjižnico pravne fakultete ● prirodnoznanstveno knjižnico ● zbrana dela slovenskih pesnikov in pisateljev ● dela jugoslovanskih piscev ● svetovne klasike ● sodobne svetovne romane ● knjižno zbirko »Klasje« ● zbirko »Knjižna polica« ● pedagoški tisk ● knjižnico priročnikov za učitelje ● zbirko učbenikov tujih jezikov ● slovarje ● knjižnico za vzgojo strokovnih kadrov ● poljudno poučne in strokovne knjige ● umetnostne publikacije ● periodiko ● razne časopise in revije ● vse šolske knjige in muzikalije

● IMA NA ZALOGI

učila, pripomočke in potrebščine za vse šole, vse vrste tiskovin, bogato izbiro potrebščin za pisarne, urade, ustanove, podjetja, organizacije itd.

● DOBAVLJA

vse inozemske časopise, revije in knjige po originalnih cenah, ki jih obračuna po dnevnem tečaju na prostem trgu

● NA ŽELJO

Vam pošljamo jubilejni »KATALOG« knjižnih izdaj, ki je v tisku. Sporočite naslov Državni založbi Slovenije v Ljubljani, Mestni trg 26/...

● OB 10-LETNICI

obstoja Državne založbe Slovenije se pripravljamo svojim odjemalcem in čestitamo vsem sodelavcem. 3466

POTREBUJEMO ZA NAŠO GALVANIKO

dinamo 10 V, 250 A

dinamo 8 V, 800 A

dinamo 6 V, 100 A

dinamo 4 V, 100 A

ali podobne.

»MEHANIKA« - TRBOVLJE T 112

KMETIJSKA ZADRUGA VIPAVA

razpisuje službeni mesti za:

upravnika agronoma ali ekonoma z najmanj petletno prakso samostojnega finančnega knjigovodje bilancista z vsaj petletno prakso in odgovarjajočo strokovno in šolsko izobrazbo

Interesenti naj vložijo pismene prošnje z opisom strokovnosti na upravo Kmetijske zadruge VIPAVA. 3465

Na podlagi 90. člena Uredbe o ustanavljanju podjetij in obrtov razpisuje Komisija za razpis mesta direktorja Občinskega ljudskega odbora Črnomelj

MESTO DIREKTORJA

Zadružnega trgovskega podjetja v Črnomlju

Pogoji: ekonomska fakulteta z nekaj prakse v komercialni službi ali srednja šola in večletna praksa v komercialni stroki.

Plača po tarifnem pravilniku, oziroma dogovoru. Pismene ponudbe z opisom dosedanje zaposlitve je dostaviti Občinskemu ljudskemu odboru do 20. oktobra 1955. 3463

Občinski ljudski odbor Kamnik

razpisuje sledeča delovna mesta:

načelnika oddelka za splošno upravo referent s srednješolsko izobrazbo in vsaj 5-letno upravno prakso),

gradbenega referenta (gradbeni inženir, višji gradbeni tehnik ali gradbeni tehnik z večletno prakso),

ekonomista (z dovršeno ekonomsko fakulteto in 3-letno prakso ali s srednjo ekonomsko šolo in 5-letno prakso),

sodnika za prekrške (pogoj pravna ali sodna praksa, stenodaktilografa

Plača po uredbi in dopolnilna plača po odloku ObLO Kamnik. — Pravilno kolkovane prošnje z opisom dosedanjih službenih mest vložite osebno ali dostavite tajništvo ObLO Kamnik. Nastop službe je možen takoj.

TOVARNA KONSERV

»CRVENA ZVEZDA«

KRAGUJEVAC

PRODA

spričo uvedbe industrijskega tira in tipizacije dobro ohranjene in docela popravljene Diesle kamione:

»HENSEL« 3 tone, 70 KS

»MAGIRUS« 5 ton, 125 KS

»FIAT« 5 ton, 125 KS

»BISING« 8 ton, 125 KS

»MAN« 5 ton, 125 KS

Prenos osnovnih sredstev ne pride v poštev. Prodajne pogoje daje prodajalec — telefon 21-15. 2661

Komisija za razpis mesta direktorja podjetja »TUBA«, tovarna tub, Ljubljana-Bežigrad, razpisuje v smislu 10. člena Zakona o pristojnostih občinskih in okrajnih ljudskih odborov

mesto direktorja

podjetja »TUBA«, tovarna tub Ljubljana-Bežigrad

Pogoji: strojni tehnik z najmanj 8 let prakse po možnosti v komercialni stroki ali mojster kovinske stroke z večletno prakso.

Kolkovane ponudbe je z opisom osebnega in strokovnega življenjepisa oddati OBČINSKEMU LJUDSKEMU ODBORU LJUBLJANA-BEŽIGRAD, Ljubljana, Parmova ul. št. 33, najpozneje do sobote, 15. oktobra 1955. 3474

RAZPIS

DELOVNIH MEST V UPRAVI OBČINSKEGA LJUDSKEGA ODBORA LJUBLJANA-CENTER

1. tajnika občinskega ljudskega odbora
2. načelnika oddelka za splošne zadeve in proračun
3. šefa pravnega odseka
4. upravnega pravnega referenta v oddelku za gospodarstvo
5. šefa odseka za prosveto in kulturo
6. upravnega referenta v oddelku za splošne zadeve in proračun
7. strojeviske I b

POGOJI:

- ad. 1. pravna fakulteta z upravno prakso
- ad. 2. srednja strokovna izobrazba z upravno prakso
- ad. 3. in 4. pravna fakulteta s sodno oz. upravno prakso
- ad. 5. visoka ali srednja strokovna izobrazba s prakso
- ad. 6. srednja ali nižja strokovna izobrazba z upravno prakso
- ad. 7. nižja strokovna izobrazba s prakso

Plača po temeljni uredbi, za referentska mesta tudi dopolnilna plača, za mesta šefov pa še položajni dodatek.

Pravilno kolkovane prošnje z življenjepisom je treba vložiti do 20. oktobra 1955 pri Občinskem ljudskemu odboru LJUBLJANA-CENTER, Kresija, soba 19/I.

KOMISIJA ZA PREDPISE IN ORGANIZACIJSKA VPRAŠANJA 3475

Trgovsko podjetje OZZ »VINO« Celje

ZIDANŠKOVA ULICA 1 — UGODNO PRODA

TOVORNI AVTO znamke »PACKARD«

V DOBREM STANJU C 295

Oglašujte v »Ljudski pravici«!

MLAJŠO PISARNIŠKO MOČ

s srednješolsko izobrazbo, ki obvlada strojeviske

IŠČEMO ZA CIMPRESNJI NASTOP

Prednost imajo moške moči.

Pismeno ponudbo z navedbo izobrazbe in dosedanjenja službovanja poslati na »ETOL«, Tovarna esenc in eteričnih olj — Celje, Poštni predal 130. C 290

TRGOVINSKA ZBORNICA za okraj Kranj v Kranju

SPREJME TAKOJ

pravnika

Plača po dogovoru ● Ponudbe je poslati na naslov:

TRGOVINSKA ZBORNICA — KRANJ

Poštni predal 70 3467

OBVESTILO

Založniško podjetje »R A D«

se je preselilo v novo poslopje CSZSJ — Dečanska 14/V in VI. nadstropje. — Dvigala na razpolago. — Skladišče je še vedno v Prizrenski ulici št. 11. 2646

KOMISIJA ZA ŠTIPENDIJE PODJETJA

»RADE KONČAR«

ZAGREB — FALLEROVO ŠETALISTE 22

RAZPISUJE

na temelju osnovnega zakona o štipendijah (Ur. l. št. 32/55)

NATEČAJ

za štipendiranje študentov tehniške fakultete strojnega in elektrotehničnega oddelka (jaki tok) ter študentov ekonomske fakultete od V. semestra naprej

Prednost imajo otroci padlih borcev NOV, žrtev fašističnega nasilja in otroci članov kolektiva. Višina štipendije bo določena v smislu odloka o višini štipendije (Ur. l. 33/55).

Prošnjo z izpisom iz indeksa, poročilo ZSJ, fakultete in potrdilo o premoženjskem stanju pošljite tajništvo podjetja DO 25. OKTOBRA 1955.

Obveznosti izbranega kandidata in podjetja bodo urejene s pogodbo o štipendiji na temelju osnovnega zakona o štipendijah. 2709

»DUGA«

INDUSTRIJA BARV IN LAKOV V BEOGRADU

Viline vode št. 6

RAZPISUJE

NATEČAJ

za pomočnika direktorja

ZA POGOJE SE OBRNITE NA SPLOŠNI ODDELEK PODJETJA

PONUDBE SPREJEMAMO DO 14. OKTOBRA 1955

2685

CIRKUSKA

ARENA

ZIVLJENJE MLADENKE POD SLONOVO NOGO • LJUDJE BREZ KOSTI • ŠIMPANZI, KI ZNAJO VSE, LE GOVORITI NE • ŽONGLER NA DIRJAJOČEM KONJU • NAŠ REPORTER V SMRTNI NEVARNOSTI

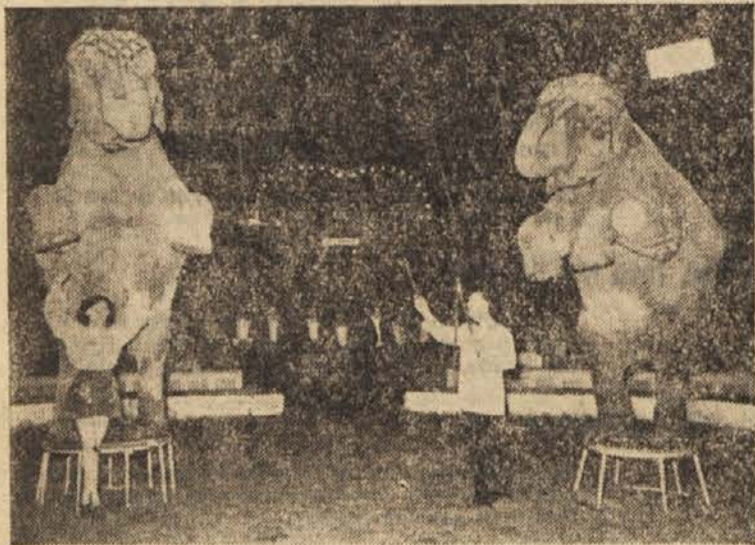
Avarski šotor sredi Tivolija se koplje v tisočih lučih in dež enakomerno curlja raz strehe desetih barak na kolesih... Ljudje so že zasedli prostore, množica je natlačena v galerije, zarometi so uprti v okroglo areno, kjer pod njihovi-

leslju vse svoje sorodstvo. Akrobati na žici, žongler na konju, vragolije na beneškem čolnu pod nebom in točke s sloni, kjer zastaja ljudem dih, ko stoji ogromni slon na eni nogi, pod njim pa leži lepa mladenka. Čisto majcena muha, ki bi

nja točka je nagradno jahanje divjega osla. Iz množice se prerine več ljudi, ki bi radi na lahek način zaslužili 20.000 din obljubljenega nagrade. Nihče ne uspe, ker osel divje opleta z zadnjima nogama. V prednji loži sedita mati in sin. Sin si popravi očala in se nenadoma odloči. Mati ga v zadnjem trenutku zadrži. Med njima nastane prepir, celo par klofut prejme neposlušni sin, ki pa se materi kljub vsemu iztrga, in že v areni poskuša zajahati divjega osla. Po naporu mu uspe, a namesto nagrade ga mati pred očmi vseh gledalcev premlati z dežnikom. Predstava je konec, luči ugasnejo in prične se cirkuško življenje za kulisami...

Ta druga plat cirkuške arene ni rožnata. Potrebno je vzdržno življenje, zakaj nenehno opomin visi nad artisti: kondicija in novitete. Zato so stalne vaje in treningi. Cirkuški človek pravzaprav nima normalnega mirnega življenja. Ves živi v areni in za njo. Publika se sicer stalno menja in menjajo se mesta, dežele, toda cirkuški ljudje to komaj opazijo in občutijo. Svobodni so le, ko ugasnejo luči, do takrat, ko pordeči vzhod od sončne zarje. Samo ta čas je res njihov, ves ostali pa pripada cirkušu.

S kratkimi logičnimi stavki se cirkuškega življenja opisati ne da, kaj šele razumeti in občutiti. Bolje je med predstavo nič misliti na to, in ploskati točkam, ki jih predvajajo. S fotokamero se te točke da ujeti, toda tudi to delo je včasih

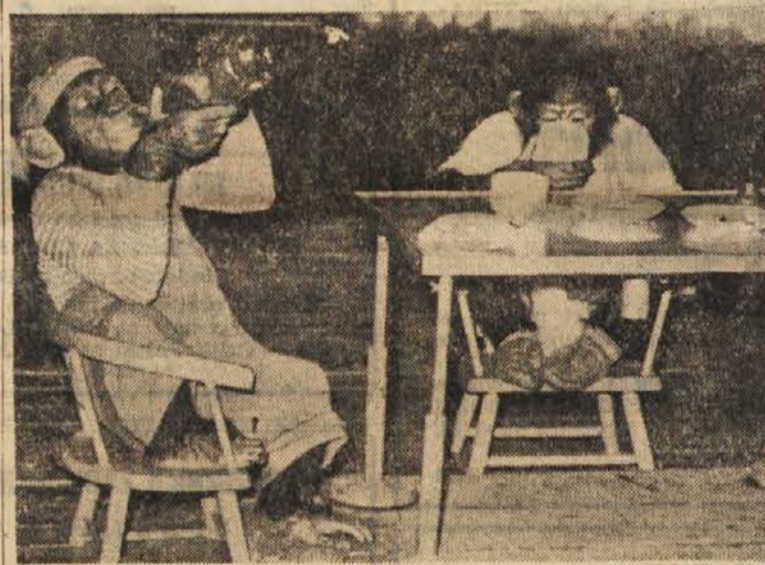

Slona korajžno stojita na dveh nogah. Še bolj korajžna pa je njihova dreserka, ki je ni nič strah pod ogromno taco slona

mi prameni rumeni prašna žagovina. In spored se prične med prijetnimi zvoki salonskega orkestra.

Umetniško jahanje na konju. Ljudje strme, dirjajoči konjski par hrope, na njem pa človeški par z lahkoto izvaja akrobacije. Sledi točka atletov, kjer človek s čelom nosi 280 kg teže treh ljudi v stoji. Nato ljubka točka psov, ki se konca tako, da pelje črni pes na ko-

slona počegetala v rilcu, nenadna trma, ali premislek in teža 3500 kg bi v trenutku uničila človeško življenje. In vendar, vse se srečno konča, spored se odvija dalje: nastopajo ljudje brez kosti, ki se

Dva šimpanza pri maled. Med njuno točko jima je to gotovo najbolj všeč

spreminjajo v kače, žoge in spreminjajo obliko, kot da bi bili gnetljivo testo. Veliki trio, kjer nastopajo šimpanzi, ki znajo vse, se govori ne. Šimpanz Bobi piše na pisalni stroj, je za mizo z vilicami in žlico, uporablja telefon, igra roko-borbo in boks. Napeta točka stoječega žonglerja na dirjajočem konju, je občudovanja vredna: pet svetlih kroglic vrti v zraku, pet krogov in pet palic, medtem ko konj divje drvi okoli arene. Zad-

smrtno nevarno. Bilo je nekaj kratkih momentov, ko so se našemu fotoreporterju naježili lasje. Živali namreč niso vajene tolike svetlobe tik pred očmi, kot jo daje »fleš«. Slonica je nekajkrat grozeče zagazila proti fotoreporterju in šimpanz Bobi bi s kremplji najbrž opravil svoje, če bi obema v poslednjem trenutku zlih namenov ne preprečil krotilec.

Ko gledalcem zastaja dih v napetih trenutkih, si niti ne predstav-

Akrobata na dirjajočih konjih povzročita, da gledalcem zastaja dih

ljajo, kako je pri srcu izvajalec. Koliko muke in dela vsebuje vsak gib in vsaka sekunda izvajanja! Gibi so preračunani na tisočinke sekunde; en sam nepravilen prijem, vzgib, štetje, ali nepredviden zapletljaj lahko povzroči smrtno nesrečo.

Pred dnevi je našo Ljubljano obiskal največji jugoslovanski cirkuš »Adria« s popolnoma novimi točkami. Ta cirkuš je letos gostoval v osemnajstih jugoslovanskih mestih in Ljubljana je poslednja v tej sezoni. Jak...

Pritisk na dolžnike

Neki londonski trgovec z živili je prejšnji teden zagrozil svojim dolžnikom, da bo v izlozbi objavil njihova imena, če takoj ne poravnajo dolgove. Mnogi so prihiteli in plačali, kar so bili dolžni, nekateri pa so ostali trmasti. Trgovec je svojo grožnjo uresničil. Najprej je objavil v izlozbi prvi dve imeni svojih dolžnikov. Drugi trgovci v jugovzhodnem Londonu so izjavili, da bodo tudi uporabili to metodo, če se bo pokazalo, da je učinkovita.

Angleška odprava na Grahamovo zemljo

To bo ena najsmelejših raziskav, kar jih pozna zgodovina geodezije

V Londonu se pridno pripravljajo na znanstveno odpravo na Grahamovo zemljo, da bi s kopnega in iz zraka raziskali ta polotok antarktičnega kontinenta. Raziskavo je odredila angleška vlada na račun Falklandskih otokov, na

področju katerih je Grahamova zemlja. Glavni del odprave se bo napolnil iz Londona z 9000 tonsko ladjo »Oluf Sven« sredi oktobra. Zjad stoji ta ladja v neki ladjedelnici na reki Tyne, da jo bodo preuredili in opremili. Med drugim bodo prilagodili krov potrebam helikopterja, ker bo imela odprava seboj tudi helikopter. Članj odprave bodo imeli na ladji posebej opremljene prostore, da se bodo lahko ukvarjali z znanstvenim delom. Drugi del odprave se pripravlja v Kanadi. S seboj bo vzel dve ladji, tako imenovani amfibiji, ki se lahko spuščata na suho in na morje. Oporišče bo imela odprava na otoku Deception.

Eno najvažnejših nalog odprave bodo izpolnili štirje geodeti, ki bodo postavili na tleh kontrolne aparate za zračna snemanja. To je nujno potrebno, da bodo po vrnitvi v London izdelali zemljevide tega področja. Ena glavnih težav, ki jo bodo morali premagati člani odprave, bodo čisto do 100 m visoke ledeno stene, ki zapirajo pot v zaledje polotoka. S helikopterjem bodo prevažali geodete na posamezne kraje. Geodeti bodo uporabljali za ugotovitev svojega položaja metodo »Astro«, kar pomeni, da bodo delali ponoči in se orientirali po zvezdah. Ker bodo noči v bližnjem arktičnem poletju zelo hladne, raziskovalci ne bodo mogli

preživeti več noči daleč od ladje. Zato jih bodo prevažali s helikopterjem, ki bo priletel ponje čez dva ali tri dni in jih našel po signalih. Geodeti bodo imeli namreč s seboj majhne oddajne radioaparate.

Po metodi »Astro« bodo geodeti ugotovili svoj položaj mnogo natančneje, kakor z ladijskim sestantom. Ker bo obala dopuščala, se bodo člani odprave izkrcali na suho iz čolna. To bodo lahko storili na otočkih blizu obale, katerih obale niso tako strme in visoke. To bo ena najsmelejših raziskav, kar jih pozna zgodovina geodezije.

»Očka, kako to, da se zgodi vsak dan natanko toliko kolikor gre v časnik?«

»Ali res nimate ne majhnih otrok, ne psov, ne mačk, ne klavirja ali radia?« vpraša gospodinja. »Ne ničesar nimam. Le moje nalivno pero nekoliko praska, ko pišem. Ali vas ne bo to motilo?«

S helikopterjem 4800 km daleč

Dva angleška helikopterja bosta v kratkem odletela na 4800 km dolgo pot. Tako daleč še noben angleški helikopter ni letel. Odletela bosta v Perzijski zaliv. Opremljena sta s posebno velikimi rezervoarji za gorivo. Naročila ju je znana petrolejska družba Royal Dutch Shell v zvezi z iskanjem petrolejskih višev na morskem dnu. Helikopterja bosta letela prek Francije, Italije, Grčije, Cipra in Iraka.

Navada je železna srajca

Od leta 1925 pošljejo vsako leto dva izvoda »Priročnika za oblasti in statistike v Newcastlu« iz mestne uprave univerzitetni knjižnici v Illinois in vsako leto se upravnik knjižnice pismeno zahvali. V Newcastlu nihče ne ve, zakaj to vsako leto stori. Ko je novi župan to zvedel, se je obrnil na upravniške univerzitetne knjižnice v Illinois z vprašanjem: »Zakaj pravzaprav dobivate naše priročnike?« Odgovor se je glasil: »Tega tudi mi ne vemo. Vsekakor jih ne potrebujemo.« Vzlic temu pa je mestna uprava sklenila, da bo tudi v prihodnje pošiljala v Illinois po dva priročnika. Navada je pač železna srajca.

ČAS VOLKOV

Pripoveduje: JANEZ KLEMENČIČ
Riše: MARJAN AMALIETI

73. Sivec je prisluhnil. Spet je planilo skozi noč tisto tuljenje. Zategoli, zaviljajoče. Sedel je, se oprl na sprednje noge in tulli v nočno nebo, ne da bi sam vedel zakaj. Oba glasova sta se zlija v enega in polnila noč z zlovočno glasbo, ob kateri so vztrpetale živali na svojih ležiščih in pastirji vznemirjeno dvigali glavo. Za trenutek je zavladala tišina, potem pa je Sivec spet zajel sapo in zatulil. In spet je pritegnil drugi volk, ki je tičal nekje v bližini.

74. Oblaki so se medtem privlekli do meseca in ga začeli prekrivati. Dolga in široka temna senca je kakor velika črna packa legla na jaso, na kateri je sedel Sivec. Sunki vetra so bili vodno močnejši, grmovje se je žibilo in trepetalo. Sivec je vznemirjen utihnil in se oziral. Nagli prehod iz mesečine v tomo ga je navdajal z negotovostjo. Oči so se mu le počasi privajale na mrak. Izgubljeno je gledal kvišku v goste oblake, ki jih je veter razprostil že čez vse nebo.

75. Imel je neprijeten občutek, da ni več sam. Čutil je, da se mu nekdo približuje, a ni mogel uganiti od kod. Vznemirjeno je najelil dlako in tiho zarenčal. Njegovo uho je ujelo šum lista, ki ga je zmogel previden korak. Obrčal je glavo in preiskoval okolico, ki se je medlo odražala od tomo. Oblaki so se za trenutek raztrgali in tenak pramen mesečine je padel; naravnost na orjaškega volka, ki je stal komaj petnajst korakov stran.